

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

9.9.2009

B7-0030/2009

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

suuliselt vastatavate küsimuste B7-0201/2009 ja B7-0202/2009 alusel

vastavalt kodukorra artiklile 115 ja artikli 110 lõikele 2

Leedu seadus, mille eesmärk on kaitsta alaealisi avaliku teabe kahjuliku mõju eest

Ulrike Lunacek, Raül Romeva i Rueda, Jean Lambert, Judith Sargentini
fraktsiooni Verts/ALE nimel

RE\789851ET.doc

PE428.634v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon Leedu seaduse kohta, mille eesmärk on kaitsta alaealisi avaliku teabe kahjuliku mõju eest

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse rahvusvahelisi ja Euroopa kohustusi inimõiguste vallas, sealhulgas ÜRO inimõiguste konventsioonides ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis sätestatud kohustusi;
 - võttes arvesse Euroopa Liidu inimõigustealaseid sätteid, ja eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, ning samuti Euroopa Liidu lepingu artikleid 6 ja 7;
 - võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklit 13, millega ELi volitatakse võtma meetmeid, et võidelda diskrimineerimisega, sealhulgas diskrimineerimisega seksuaalse sättumuse alusel, ja edendada võrdõiguslikkuse põhimõtet;
 - võttes arvesse direktiivi 2000/43/EÜ ja direktiivi 2000/78/EÜ, millega keelatakse otsene või kaudne diskrimineerimine rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel, ning samuti ettepanekut võtta vastu nõukogu direktiiv, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest (KOM(2008)0426)lõplik;
 - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 21, millega keelatakse igasugune diskrimineerimine soo, rassi, nahavärvuse, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 1997. aasta direktiivi 97/36/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 89/552/EMÜ teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (piirideta televisioon);
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 115 ja artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et EL on väärtustel rajanev ühendus, mille aluseks on inimõigused, põhivabadused, demokraatia ja õigusriigi põhimõtted, võrdõiguslikkus ja mittediskrimineerimine;
- B. arvestades, et EL ja liikmesriigid peavad edendama võrdõiguslikkust ning võitlema diskrimineerimisega, eelkõige EÜ asutamislepingu artikli 13 ning selle eesmärgi saavutamise nimel heaks kiidetud ja esildatud direktiivide alusel ning see hõlmab ka võitlust diskrimineerimise vastu seksuaalse sättumuse alusel;
- C. arvestades, et noorte lesbide, geide, biseksuaalide ja transseksuaalide tõrjumine,

diskrimineerimine ja ahistamine tekitab neile tõsiseid psühholoogilisi kannatusi ja põhjustab suurel hulgal enesetappe, ning noorte lesbide, geide, biseksuaalide ja transseksuaalide kaitsmiseks on olulise tähtsusega koolides antav teave;

- D. arvestades, et seksuaalne sättumus kuulub rahvusvaheliste, Euroopa ja riiklike inimõiguslaste õigusaktidega tagatud eraelu puutumatuse õiguse valdkonda, ja et ametivõimud peaksid edendama võrdõiguslikkust ja mittediskrimineerimist ning ajakirjandusele, valitsusvälistele organisatsioonidele ja isikutele tuleks tagada sõnavabadus;
- E. arvestades, et 14. juulil 2009. aastal kiitis Leedu parlament heaks alaealisi avaliku teabe kahjuliku mõju eest kaitsva seaduse muudatused, mis peaksid jõustuma 1. märtsil 2010. aastal ning milles sätestatakse, et „avalik teave [...], millega propageeritakse homoseksuaalseid [või] biseksuaalseid [...] suhteid või seatakse kahtluse alla perekondlikud väärtused, avaldab alaealiste arengule kahjulikku mõju”;
- F. arvestades, et sellised sätted võrdsustavad homoseksuaalsust käsitleva teabe kehalise vägivalla kujutamise, surnu või brutaalselt vigastatud inimkeha eksponeerimisega ning sellise teabega, mis põhjustab hirmu või õudust või õhutab enesevigastamisele või enesetapule;
- G. arvestades, et lisades sellise ebamäärase viite homoseksuaalsusele, satutakse selgesse vastuollu kõnealuse seaduse artikli 4 lõikega 12, mille eesmärk on keelata teave, mis sisaldab naeruvääristamist või alandamist rahvuse, rassi, soo, päritolu, puude, seksuaalse sättumuse, ühiskondliku seisundi, keele, usutunnistuse, veendumuste või hoiakute alusel;
- H. arvestades, et seaduses ei määratleta, mida tähendab homoseksuaalsuse, heteroseksuaalsuse või muud laadi seksuaalse sättumuse propageerimine või nende kasuks agiteerimine; see on vastuolus õiguskindluse põhimõttega, mille kohaselt on õigusakt kehtiv, kui keelatud teole on antud legaaldefiniitsioon;
- I. arvestades, et niisuguste seadusemuudatuste tagajärjel keelatakse kogu homoseksuaalsust käsitlev teave, kui alaealistel on sellisele teabele juurdepääs, ja et seda võidakse kasutada piirangute seadmiseks aktivistidele, kes tegelevad inimõiguste, seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi küsimustega, ning seda võidakse laiendada avalik-õiguslikes meediakanalites või raamatutes edastatavale teabele – asjaolu, mis on tekitanud muret meediakanalites ning toimetajate ja ajakirjanike seas –, samuti veebisaitidel või filmides esitatavale teabele, nagu ka homoseksuaalsusega seotud diskoteekidele, näitustele, meelevaldustele ja muudele avalikele üritustele;
- J. arvestades, et Ühendkuningriigis 1988. aastal vastuvõetud sarnane seadus hiljem tühistati, sest see ei olnud mitte üksnes diskrimineeriv, vaid ka tõsine takistus õpilaste ja tudengite tulemuslikul ja tundlikul õpetamisel ning hingeharimisel, ohustades haavatavaid lapsi, kes olid homfoobse kiusamise ja väärkohtlemise ohvrid;
- K. arvestades, et nn piirideta televisiooni direktiivi artikliga 22 lubatakse liikmesriikidel võtta asjakohaseid meetmeid tagamaks, et telesaadete hulgas ei ole selliseid saateid, mis võivad tõsiselt kahjustada alaealiste füüsilist, vaimset või kõlbelist arengut, sisaldades pornograafiat või põhjendamatut vägivalda, kuid seda ei saa tõlgendada viisil, mis hõlmab

kogu seksuaalse sättumusega seonduvat teavet;

- L. arvestades, et Leedu president pani 26. juunil 2009. aastal seadusele veto, kuna see oli sõnastatud ebamääraselt ja ebaselgelt, ning palus parlamendil seadus uuesti läbi vaadata tagamaks, et see oleks kooskõlas „põhiseadusest tulenevate õigusriigi, õiguskindluse ja õigusliku selguse põhimõtetega ega oleks vastuolus avatud ühiskonna ja pluralistliku demokraatia põhimõtetega”;
 - M. arvestades, et inimõiguste ja ajakirjandusvabaduse vallas tegutsevad valitsusvälised organisatsioonid ja ka Euroopa Parlamendi liikmed on korduvalt palunud ELi institutsioonidel sekkuda ning Leedu parlamendil seadus läbi vaadata, kuna see võrdub homofoobia seadustamisega ning rikub õigust sõnavabadusele ja õigust mitte olla diskrimineeritud;
 - N. arvestades, et ELi eesistujariik Rootsi on kõnealust seadust Leedu ametivõimudega arutanud ning et Leedu uus president on lubanud tagada seaduse muutmise kooskõlas ELi nõuetega;
 - O. arvestades, et sügisel vaadatakse läbi täiendavad karistus- ja haldusmenetluse seadustiku muudatused; arvestades, et nende muudatuste kohaselt tunnistatakse kuritegelikeks era- või juriidiliste isikute teod, millega propageeritakse homoseksuaalsust avalikes kohtades või rahastatakse selle propageerimist ning nende eest karistatakse kas üldkasuliku töö, kuni 1500 euro suuruse rahatrahvi või arestiga,
1. palub Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametil anda kõnealusele seadusele ja selle muudatustele hinnang seoses ELi aluslepingute ja õigusaktidega ning Euroopa põhimõtete ja väärtustega;
 2. kutsub komisjoni ja nõukogu üles tegutsema EÜ asutamislepingu artikli 232 kohaselt ning hindama võimalust käivitada ELi lepingu artiklis 7 sätestatud menetlust;
 3. tunneb heameelt Leedu Vabariigi uue presidendi avalduste üle ning teeb talle ettepaneku paluda Leedu konstitutsioonikohtul seaduse ja selle muudatustega põhjalikult tutvuda, juhul kui need heaks kiidetakse, ning kutsub Leedu ametivõime üles kas seadust muutma või seda tühistama ning loobuma karistus- ja haldusmenetluse seadustiku muudatuste vastuvõtmisest, et tagada seaduste vastavus rahvusvahelistes ja Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud inimõiguste ja põhivabadustega;
 4. nõuab, et austataks kõikide inimeste õigust sõnavabadusele, sealhulgas õigus teavet otsida, saada ja levitada, diskrimineerimise vastaseid ELi õigusakte ja vastavat poliitikat, ELi põhiõiguste hartat, Euroopa Liidu lepingu artiklit 6 ja Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklit 13, ehk teiste sõnadega ELi põhiväärtusi;
 5. kutsub teisi liikmesriike üles mitte võtma vastu sarnaseid seadusi või seadusemuudatusi, hukka mõistma homofoobsed teod ning tõhustama ELi direktiivide ja õigusaktide rakendamist diskrimineerimise vastase võitluse ja inimõiguste vallas;
 6. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile, nõukogule, liikmesriikide ja kandidaatriikide valitsustele ja parlamentidele, Leedu Vabariigi

presidendile, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametile ja Euroopa Nõukogule.